

Leiding

Luister toch hiernaar, hoofden van het huis Jakob,
leiders van het huis Israël,
die het recht minachten
en alles wat recht is verdraaien.
Sion wordt met bloed gebouwd,
Jeruzalem met misdaad.
Haar hoofden spreken recht in ruil voor geschenken,
haar priesters vragen loon voor hun lessen,
haar profeten geven hun orakels voor geld

en beroepen zich op de HEER en zeggen:
'Is de HEER niet in ons midden? Ons overkomt geen kwaad!'
En daarom zal vanwege u, Sion worden omgeploegd als
akkerland,
zal Jeruzalem een puinhoop worden
en de tempelberg een hoogte vol hakhout.
– Micha 3:9-12

Hier is Micha aan het woord. Een van de kleine profeten uit
het Eerste – Oude – Testament. Dat 'klein' slaat niet op zijn
lichaamslengte, maar op de omvang van het boek dat hij
schreef. Micha was een boer uit Israël, die door God geroepen
werd om het volk de waarheid te zeggen: 'Doe recht! Kom

niet aan met vrome praatjes en mooie offers, maar doe recht aan diegenen die niet voor zichzelf kunnen opkomen!' Zoals Micha zijn er in de Bijbel vele profeten. Kleine en grote.

Wat is een profeet? Dat is iemand die onverbloemd zegt wat er schort aan de samenleving, die het onrecht aanwijst en benoemt. De profeet roept Israël op om afstand te nemen van dat onrecht. En als het volk dat niet doet – zo zegt de profeet – dan gaat het fout, dan komt er onheil: oorlog, hongersnood en ziekte. Maar dat is dus niet de bedoeling: het volk moet terugkeren tot de geboden die God zijn volk gaf en zo het dreigende onheil voorkomen. De profeet is dus geen voorspeller van de toekomst, maar iemand die oproept om het naderende onheil af te wenden. Het woord van de profeet moet niet uitkomen, maar áánkomen! En de profeet mislukt pas écht, als het volk zich niet bekeert. Want dan

wordt datgene waarmee de profeet dreigde werkelijkheid: de ondergang.

In twee fasen heeft Israël die ondergang ervaren. Nadat eerst al tien van de twaalf stammen – het Noordrijk – van de kaart waren geveegd, volgden ruim een eeuw later de resterende twee stammen – het Zuidrijk. De hoofdstad Jeruzalem werd verwoest en het volk werd weggevoerd naar Babylon. Daar, in de ballingschap herinnerde men zich woorden van profeten als Micha. Want behalve over een dreigende ondergang had die óók gesproken over terugkeer en herstel. In de ballingschap kregen de oude woorden een lading die ze al lang hadden en die ze alle volgende eeuwen ook hebben behouden: als een mens – individueel of collectief – ontrouw is aan Gods geboden, laat God nooit zijn belofte varen. Hij heeft zijn volk geroepen om een voorbeeldig volk te zijn, zodat alle volken horen en zien

hoe eens gerechtigheid zal zegevieren en een wereld van vrede aanbreekt.

Maar voorlopig leven wij nog in een onvolmaakte wereld. In die wereld worden wij niet graag zelf op onze fouten gewezen, maar schuiven we de schuld van het onrecht liever op anderen. Wij, vrome mensen, houden onszelf liever buiten schot. Wij herkennen onszelf toch niet in diegenen die de profeet als boosdoeners en kwaadwilligen aanwijst? Wij doen toch geen onrecht? Wij lopen toch geen afgoden achterna?

In de veertigdagentijd volgen wij Jezus op zijn weg naar Jeruzalem, waar hij door zijn lijden en sterven de dood zal overwinnen. Op de weg die Jezus gaat openbaart de trouw van God zich op ongehoorde wijze. Want zelfs in de diepste vernedering, als Jezus aan het kruis is gestorven, blijft God

hem trouw en roept hij zijn dienstknecht weg uit de dood.
De komende veertig dagen gaan wij deze weg aan de hand
van oude woorden van Micha en zijn collega-profeten.
Wij krijgen de mogelijkheid om ons persoonlijke geweten
én ons collectieve geweten als samenleving te onderzoeken
op de trouw van God. Waar zien wij dat hij groter is dan het
onrecht dat wij doen, dan de schuld die wij met ons mee-
dragen? Waar zien wij zijn toekomst aanbreken? Hoe zijn
wij zelf de dragers van het licht dat hij heeft geschapen?
Laat tot je doordringen wat Micha zegt:

‘De HEER heeft u gezegd wat goed is, mens,
en wat Hij van u verlangt:
Hij wil niets anders dan dat u recht doet,
dat u de trouw eerbiedigt,
en dat u nederig wandelt met uw God.’

– Micha 6:8

en kies dus voor het leven!

de eerste dagen

Horen en zien

Wonderlijk is het, dat zo'n oud boekje als de profetie van Micha nog altijd wordt gelezen. Een geschrift dat vele eeuwen geleden ontstond, in een tijd en een cultuur die wij ons nauwelijks kunnen voorstellen. Wat zien mensen erin, wat horen ze?

Die twee werkwoorden, horen en zien, zijn kernwoorden in de hele Bijbel. In het verhaal over de schepping horen we hoe God zijn woord spreekt, en zien we dat wat hij spreekt direct tot stand komt: 'Er zij licht!' – en er wás

licht. Als God zijn woord van verlossing en vergeving spreekt, ís het er ook: verlossing en vergeving, en kan het antwoord van de mens alleen een dankbaar juichend ‘Amen’ zijn: ‘Zo zij het!’ Zo wordt Israël steeds door de profeten van alle tijden opgeroepen om te horen naar Gods woord en erop te vertrouwen, dat God woord houdt en zal laten zien wat hij heeft beloofd.

En zo niet? Mensen zijn koppig en Israël is eigenwijs, er wordt slecht geluisterd naar het woord van de profeet. Wat zie je dan als resultaat? Woekerend onrecht, mensen die zichzelf of hun naasten tot een slavenbestaan degraderen, een heilig land vol geweld. Dát kan de bedoeling niet zijn!

woensdag
donderdag
vrijdag
zaterdag

Aswoensdag

uit Micha 1:2

> **Luister, alle volken!**

Horen gaat niet vanzelf. Als iemand tot je spreekt, kun je zó bezig zijn met andere dingen, dat je niet hoort wat er gezegd wordt. Het kan ook zijn, dat je niet wilt horen – omdat wat er gezegd wordt te pijnlijk is voor je.

Vandaar dat de profeet hoog van de toren blaast als hij het Godswoord gaat spreken. Alle volkeren en de hele aarde moeten horen wat er gezegd gaat worden. Luister alsjeblieft, want God gaat getuigen tegen zijn volk, tegen jou!

Dat woord komt misschien hard aan en is pijnlijk. Maar God heeft het goede met je voor, hij probeert je op de rechte weg te krijgen, zodat je niet verloren loopt. God oordeelt, niet om ons op onze schuld vast te pinnen, maar om ons te bevrijden uit onze schuldgevoelens en onze onmacht.

*H*eer God, spreek tot
ons uw woord van
recht, richt onze voeten op
de weg van uw recht, dat
wij elkaar vergeven zoals u
ons vergeeft. Zo kunnen
we hopen op uw wereld van
vrede.

donderdag na Aswoensdag

uit Micha 2:11

> **'Ik profeteer u wijn en drank!'**

De ironie druipt van deze woorden af! Wijn en sterke drank benevelen immers de geest. Iemand die dat aan de man of vrouw brengt, is een drugsdealer, die mensen sterkt in hun verslaving en verdient aan de dood. Wat kan het hem schelen als zijn huidige klanten ten ondergaan? Er komen wel weer nieuwe! Want wie kan de verleiding van wijn en drank weerstaan? En als je maar flink doordrinkt, heb je niet eens meer door hoe je wordt gebruikt.

Zo worden wij elke dag opnieuw overspoeld met reclamebeelden en propaganda, waarmee we zat- en zoetgehouden worden. We doen mee met de grillen van de mode, omdat we bang zijn anders de boot te missen. En ondertussen werken we mee aan de ondergang van onze wereld. Hoe ontsnappen we aan deze cirkel van de dood? Door de ironie te horen van de profeet die ons een spiegel voorhoudt?

*G*od
verlos ons van
valse profeten
die ons laten horen wat
we graag willen
die ons bevestigen in
ons zelfbeeld
en ons afhouden van
beking.
Spreek uw woord
bevrijd ons van alle
kwaad
het kwaad buiten ons
het kwaad in onszelf.

vrijdag na Aswoensdag

Micha 3:10

- > **Sion wordt met bloed gebouwd,
Jeruzalem met misdaad.**

Lees het grotere geheel: Micha 3:9-10

De profeet neemt geen blad voor de mond. Hij drukt de leiders van Israël met hun neus op hun verantwoordelijkheid voor bloedvergieten en onrecht! Geen verhullende woorden, geen beleefde buiginkjes voor de macht of hoofdknikjes voor hoge heren. Nee: hij zegt waar het op staat, expres kort door de bocht!

De leiders zijn verantwoordelijk. Ze hebben niet alleen de werkelijke macht, maar ook een voorbeeldfunctie. Als zij bloed vergieten en onrecht doen, waarom zouden wij, kleine mensen, dat dan ook niet mogen? Vandaar de heftigheid van de profeet: als de leiders een verkeerd voorbeeld geven, dreigt de hele samenleving te ontbinden.

Twee keer noemt de profeet de leiders een 'huis'. Dat 'huis' is niet alleen de plaats binnen vier muren waar je je veilig kun voelen. Het 'huis' is ook je nageslacht, de generatie mensen die na jou komt. Op die verantwoordelijkheid als huis worden de leiders aangesproken. Verantwoordelijkheid draag je niet alleen voor jezelf, maar voor alle mensen om je heen en voor wie na jou komen.

 eer onze God,
we bidden u voor
mensen die verantwoorde-
lijkheid dragen
in de maatschappij, in
bedrijven en politiek,
in de kerk en in alle
religies.
Dat zij vervuld worden van
wijsheid
om te werken aan een
toekomst van vrede
voor zichzelf, hun naasten
en allen die na ons komen.